

סופשבוע

## סוגרת שבוע • מה גרם לזוג מגדלי אבוקדו לחסל את התוצרת בחצי מחיר?

הקור העז השבוע גרם לכך שגידולים חקלאיים רבים כמו תותים, אבוקדו, תפוחי אדמה ופירות הדר נפגעו מעט או נהרסו לגמרי ■ במשרד החקלאות עוד בודקים את היקפי הנזק, ובינתיים יש מי שכבר חושש מעליית מחירים

ענת ג'ורגי לעקוב

28 בפברואר 2025

נדמה שזוג מגדלי האבוקדו שהגיעו בשבוע שעבר לשוק באשדוד היו נחושים למכור את התוצרת החקלאית שלהם — וכמה שיותר מהר. הארגזים שהונחו זה על זה בפינת הדוכן היו מלאים בפרי קשה ולא בשל מזן האס, והמחיר המבוקש הסתכם ב-5 שקלים לק"ג, חצי מבחנויות וברשתות. מחירי הירקות והפירות בשווקים הם באופן כללי נמוכים יחסית בגלל הדילוג על פערי התיווך, אבל הפעם זה היה זול ממש, אפילו לעומת הדוכנים ליד, ולכן מפתיע למדי.

המגדל, שעמד בראש הדוכן והקפיד כל הזמן לסדר את התוצרת החקלאית, האיץ בלקוחות לנצל את ההזדמנות ולקנות אפילו יותר מקילו. "זה אחלה פרי, לא תמצאו כזה מחיר בשום מקום", אמר, "שימו אותו ליד בננות ותוך שבוע הוא מבשיל". אז קניתי, שני קילו בעשרה שקלים ושבוע לאחר מכן התברר, לשמחתי, שהוא לגמרי צדק.

למה בחרו המגדלים לקטוף ולשווק לפני הזמן ולא לחכות שהפרי יבשיל ואז למכור אותו במחיר גבוה יותר? היה מי טען בפניי השבוע כי ייתכן שהדבר קשור במזג האוויר. "יכול להיות שהם חששו מנזקי הקור שפקד את ישראל השבוע והעדיפו להציל את מה שנותר", אמר. בהתאם לכך ומאחר שאין להם איפה לאחסן את התוצרת לאחר הקטיף — הם כנראה נאלצו מיד למכור אותה.

מטע בצפון. די בימים ואפילו שעות של טמפרטורות נמוכות מאוד כדי להשמיד חודשים של עבודה חקלאית

צילום: גיל אליהו

כשסיפרתי על כך לחגי שניר, מנהל שירות ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות, הוא אמר שגם הוא שמע על מגדלים שקטפו את התוצרת לפני הקרה כדי להתגונן מפניה. לדבריו, פרקטיקה כזאת רלוונטית יותר לגידולי אבוקדו, שהם רגישים לקור וניתן לקטוף אותם לפני ההבשלה, ופחות לתפוחי אדמה או לשיח עגבניות שבו קצב הבשלת הפרי הדרגתי. "אבל חשוב לי לומר שזאת לא פרקטיקה שמשרד החקלאות מציע לחקלאים להשתמש בה", הוסיף, "אני יכול רק לומר שאנחנו יודעים שהיא קיימת".

## "אחרי ינואר חם – קיבלנו אגרופ לבטן"

קשה היה להימלט מהקור העז השבוע, עם טמפרטורות שצנחו במהירות ונשקו בחלק מהמקומות לאפס. במשרד החקלאות אומרים שאין עדיין אומדן לגבי הנזקים שגרמה הקרה לגידולים חקלאיים, וכי עובדים מטעמם מסיירים בשדות ובמטעים ברחבי הארץ כדי לאמוד אותם, לראות איפה היו פגיעות בגידולים ובאיזה היקף.

"אין ספק שהקרה גרמה נזק", אמר שניר, "יש מקרים שבהם אפשר לראות אותו אחרי יומיים-שלושה, למשל פגיעות קור על העלים שנראים כאילו נשרפו, ויש כאלה שרואים רק אחרי שבועיים-שלושה. ראינו כבר פגיעה גם בתפוחי אדמה וגם במטעי אבוקדו, גם בצפון בעמק החולה וגם בערבה באזור פארן, שם נמדדו טמפרטורות מאוד נמוכות שהשפיעו על העגבניות והפלפלים". לדבריו, על פי הנתונים שנאספו עד כה יש רמות פגיעה שונות בשדות, בחממות ובמטעים, מהרס מוחלט ועד נזק חלקי.

**חגי שניר, מנהל שירות ההדרכה והמקצוע במשרד החקלאות**  
צילום: אמיל סלמן

ימים, ולעתים אפילו שעות של טמפרטורות נמוכות מאוד מספיקים כדי לגרום נזק או להשמיד חודשים של עבודה חקלאית, כפי שמסביר זאת ד"ר אלכסנדר גולדשמיט, חוקר במכון וולקני. "ירידה פתאומית בטמפרטורה מייצרת מתח שמשפיע על יכולת הגידולים להיווצר, ולגרום לנזק באיכות הפרי", אמר.

"במקרה של פלפלים, שהם רגישים מאוד לקור, הנזק יכול להיות באמצעות צריבות בעור, בפירות אחרים זה יכול לפגוע בקליפה ולגרם לנזק באיכות הפרי עד כדי כך שלא ניתן יהיה לשווק אותו. יש גם מקרים שבהם הפרי נהרס כליל". גידולים רגישים במיוחד הם פלפלים, מנגו, חצילים, תותים והדרים. לעומת זאת, ירקות מצליבים, כמו ברוקולי וכרובית, פחות רגישים לקור.

על פי משרד החקלאות, באירועי קרה קלים נפגעים בדרך כלל העלים, פקעי הפריחה והפרחים, בעוד שבאירוע קרה חמור עלולים להיפגע קשות כל איברי העץ, עד כדי גרימת נזק בלתי הפיך. הנזק לרקמות הצמח נגרם מהקור המקפיא ומועצם באופן משמעותי בעקבות הקרינה בבוקר שלאחר ליל הקרה.

רני בר-נס, מגדל פירות מאזור השפלה, מוסיף כי הטמפרטורה ומשך הזמן של הקרה הם אלה שייקבעו את היקף הנזק. "כל פרי ייפגע בטמפרטורה של אפס מעלות. אם זה נמשך שעות בודדות, האבוקדו למשל יוכל להתמודד עם זה. אם זה נמשך יום או יותר, הפרי כבר ניזוק". בר-נס מוסיף כי חקלאים כבר מדווחים על פגיעה במטעי האבוקדו כתוצאה מהקרה.

רני בר-נס צילום: אילן אסייג

אורי רבינוביץ, חקלאי מאזור כפר סבא, מגדל תותים כבר הרבה מאוד שנים. וגם הוא מספר שנפגע מהקרה. "אחרי שינואר היה החודש הכי חם בהיסטוריה — שזה בסדר כי תותים אוהבים בצורת — קיבלנו אגרוף לבטן עם קרה שנמשכה אצלנו מספר שעות", אמר. "זה לא ברמה שהשטחים נהרסו לחצי שנה קדימה, אלא שעל כל דונם תות, במקום לקטוף 120 קילו בעשרת הימים הקרובים, נוכל לקטוף חצי, כי הקור עיכב את ההבשלה מפרח לתות, ומתות ירוק — לאדום". המשמעות לצרכן, לדבריו, היא שבמקום שהמחירים יתחילו לרדת כבר בשבוע הבא, כמקובל בתקופה, ירידת המחירים תתעכב.

חקלאי נוסף שאיתו שוחחתי הביע אף חשש מפני עליית מחירים אם יותר ויותר יבולים ייפגעו בסופו של דבר וההיצע של פירות וירקות, במיוחד אלה שפגיעים יותר לקור, יצטמצם. "יכול להיות שיהיו גם

משווקים או מוכרים שינצלו את הקרה כדי להעלות מחירים גם אם הנזק לא יהיה גדול כל כך. תראי את העגבניות, המחיר הסיטוני הוא 4 שקלים לקילו, אבל בחלק מהחנויות הן נמכרות ב-10 שקלים. למה? כי אפשר".

אורי רבינוביץ צילום: אמיר לוי

אז איך בכל זאת ניתן להתגונן מפני הקרה? בחלק מהמקרים, כפי שאומר בר-נס, חקלאים מעריכים מראש איפה עלולה להיות קרה באמצעות סקרי אקלים, ולא שותלים שם גידולים רגישים. אבל במקרה שצניחת הטמפרטורה היא כלל-ארצית, או לא צפויה, יש כמה דרכים לצמצם את הנזק.

במשרד החקלאות אומרים כי ייעצו לחקלאים, שבוע וחצי לפני הקור הכבד, למהר ולהשתמש במספר פרקטיקות שיכולות לסייע להם, בין היתר שימוש במתזים להשקיה במערכות ערבול וסחרור אוויר או באמצעות הנחת רשתות נגד קרה, שיוצרות שכבת בידוד ושומרות על חום הקרקע.

רבינוביץ מסכים שניתן לצמצם את הנזק באמצעות שורה של פעולות, ונזכר שפעם, כשהיקף הגידולים היה קטן, נהגו פשוט לשרוף צמיגים ליד המטעים כדי לחמם את האוויר. "הדלקנו מדורות וזה עבד", סיפר, "אבל עם המודעות הגוברת לנזקי זיהום האוויר כבר לא עושים זה היום".

## לחצו לקבלת עדכונים בנושא:

+ ירקות

+ פירות

+ יוקר המחיה

+ מזון

+ חקלאות

+ מזג האוויר

חדשות, ידיעות מהארץ והעולם - הידיעות והחדשות בעיתון הארץ. סקופים, מאמרים, פרשנויות ותחקירי עומק באתר  
האיכותי בישראל

© כל הזכויות שמורות להוצאת עיתון הארץ בע"מ